

NOTAT

14. december
2022

Sagsbehandler
mtbil

Sagsnr.
27.00.00-G01-48-
22

Kommissorium for budgetanalyse på det specialiserede voksenområde

Der skal i 2023 foretages en budgetanalyse på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune for at afdække udgifts- og serviceniveau. I dette notat fremgår kommissorium for denne budgetanalyse.

Forord

Økonomien på det specialiserede voksenområde er fortsat udfordret. Tendensen ses ikke kun i Frederikssund Kommune, men gør sig gældende på landsplan. Stigende enhedspriser presser økonomien. Frederikssund Kommune har derfor løbende implementeret forskellige tiltag for at nedbringe udgiftspresset.

I 2018 påbegyndte arbejdet med omlægning af den socialpædagogiske støtte. Omlægningen skulle give borgere i Frederikssund Kommune med betydelige funktionsnedsættelser eller sociale problemer mulighed for at kunne leve et liv i egen bolig frem for i botilbud.

I februar 2019 åbnede det forebyggende tilbud, Rådgivningshuset. Rådgivningshuset tilbyder råd og vejledning, individuelle samtaleforløb samt gruppeforløb. Målgruppen er borgere, der oplever psykiske problemstillinger, udsathed, misbrug eller er i risiko for at udvikle disse problemstillinger. Fokus er på, at borgerne skal støttes i selv at kunne løse deres udfordringer.

Tilsvarende blev der i Budget 2022 investeret i ansættelse af en medarbejder til at sikre en endnu tættere opfølgning i borgernes forløb og bevillinger.

Arbejdet med udviklingen og omstillingen af myndighedsarbejdet fortsætter, hvorfor Byrådet i Frederikssund Kommune har ønsket, at der udføres en budgetanalyse på det specialiserede voksenområde for at afdække udgifts- og serviceniveau.

Formål

Formålet med budgetanalysen er at afdække, hvordan økonomien ser ud på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune. Det skal samtidig afdækkes, hvorfor økonomien ser ud som den gør, og sammenholdes med udgifterne i de øvrige kommuner.

På denne baggrund skal budgetanalysen anvendes til at klarlægge, hvorledes udgiftsniveauet eventuelt kan justeres.

Budgetanalysen har også til formål at danne basis for en eventuel revurdering af kommunens serviceniveau i de tilfælde, hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

Analyseområder

I det følgende klarlægges de områder, som analysen skal afdække. Analysen opdeles i to overordnede områder, nemlig myndighed og drift af de takstfinansierede institutioner.

Myndighed

Myndighedsopgaven på det specialiserede voksenområde består i at bevillige og bestille indsatser til borgere i Frederikssund Kommune, som har behov for indsatser på området. Opgaven varetages primært af Afdeling for Voksenstøtte i Center for Voksenstøtte og Ældre samt Rådgivningshuset og Ungekontakten i Center for Job og Rådgivning, der også afholder udgifterne hertil.

Analysen vil indeholde en kortlægning af den økonomiske udvikling på det specialiserede voksenområde

Budgetanalysen vil afdække udviklingen af henholdsvis regnskabsresultat og vedtaget budget på det specialiserede voksenområdes myndighed over en årrække.

Formålet med analysen er at afdække, hvordan udgiftsniveauet i Frederikssund Kommune har udviklet sig de seneste år, herunder i hvilken grad kommunen har brugt flere penge på området end der er budgetteret med. Dette kan give en indikation af, hvorvidt der er behov for at justere budgettet på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune.

- Regnskabsresultatet viser afvigelsen mellem det korrigerede budget og regnskabet i de enkelte år, og klarlægger således udviklingen i mer- eller mindre forbrug. Vedtaget budget dækker over den økonomiske ramme, der er afsat til området.
- Kortlægningen vil også afdække udgifterne til borgere, hvor Frederikssund Kommune er betalingskommune set i relation til, hvorvidt Frederikssund Kommune er handlekommune eller ej. Dette med henblik på at afdække eventuelle forskelle i udgiftsniveauet.

Frederikssund Kommune er som udgangspunkt forpligtet til at betale for ydelser til kommunens borgere. Borgerne kan imidlertid have ophold i andre kommuner, hvorfor man skelner mellem at være handle- eller betalingskommune. Kommunen kan også være både handle- og betalingskommune for den samme borger.

Analysen vil afdække udviklingen af udgifter på det specialiserede voksenområde i sammenligning med andre kommuner

Budgetanalysen vil afdække udviklingen af Frederikssund Kommunes udgifter på det specialiserede voksenområde i sammenligning med andre kommuner over en årrække. Dette med udgangspunkt i forskellige relevante datakilder, herunder Ballerup Benchmark, analyser fra KL, ECO Nøgletal og projekt om særligt dyre enkeltsager.

Formålet med afdækningen er at belyse, på hvilke områder Frederikssund Kommunes udgiftsniveau adskiller sig fra de øvrige kommuner, herunder mulige forklaringer og handlinger til at imødegå eventuelle udfordringer.

- Siden 2008 har kommunerne i Region Hovedstaden haft mulighed for at deltage i en benchmark-undersøgelse på det specialiserede voksenområde. I undersøgelsen bliver enhedsudgifter, modtagerandele og nettodriftsudgifter for en række udgiftsposter sammenlignet på tværs af regionens kommuner. Benchmark-undersøgelsen kaldes ofte Ballerup Benchmark. Analysen vil afdække udviklingen af Frederikssund Kommunes resultater heri.
- Analysen vil ligeledes afdække resultater fra et analyseprojekt, som KL har udført med deltagelse af blandt andre Frederikssund Kommune. Projektet klarlægger udviklingen af udgifter på det specialiserede voksenområde på landsplan fra 2018 til 2021. I projektet forsøger KL blandt andet at afgrænse, hvilke faktorer, der driver udviklingen af udgifter.
- Derudover, vil analysen også indeholde relevante ECO Nøgletal. Frederikssund Kommune er tilsluttet ECO Nøgletal fra Eco analyse A/S, hvilket gør det muligt at udtrække specifikke nøgletal fra Frederikssund Kommune, og foretage

sammenligninger med en række udvalgte sammenligningskommuner, Region hovedstaden eller landet som helhed.

- Slutteligt vil analysen også indeholde resultater fra kommunens deltagelse i et projekt vedrørende øget viden om særligt dyre enkeltsager. Frederikssund Kommune er i november 2022 indtrådt i et projekt, der skal give øget viden om særligt dyre enkeltsager på det specialiserede voksenområde. "Særligt dyre enkeltsager" defineres som sager, hvor tilbud til borgeren efter serviceloven samlet set koster 2 mio. kr./årligt og opefter.

Formålet med projektet er at forbedre viden og afdække handlemuligheder på området. Mere konkret er målene at:

1. Afdække behov for udvikling af tilbudsviften, herunder eksisterende tilbud samt behov for nye tilbud eller indsatser
2. Afdække evt. potentialer i sagsbehandlingen
3. Afdække om der er andre karakteristika og faktorer, hvoromkring der er handlemuligheder

Analysen vil indeholde anbefalinger fra ekspertudvalg

Budgetanalysen vil ligeledes klarlægge anbefalinger fra ekspertudvalget til en mere bæredygtig udvikling på området.

- Et nyt ekspertudvalg skal give anbefalinger til at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på det specialiserede voksenområde. Udvalget er nedsat af regeringen og KL og består af repræsentanter fra bl.a. forskningsinstitutioner, organisationer og myndigheder.

Drift af takstfinansierede tilbud

Frederikssund Kommune driver en række takstfinansierede tilbud på det specialiserede voksenområde. Tilbuddene opererer efter hvile-i-sig-selv princippet, hvorved takstindtægter skal balancere med de langsigtede gennemsnitlige driftsudgifter.

Analysen vil indeholde en kortlægning af den økonomiske udvikling i de takstfinansierede tilbud

Budgetanalysen vil afdække den driftsøkonomiske udvikling på de takstfinansierede tilbud under det specialiserede voksenområde over en årrække.

Dette for at klarlægge, hvordan udgifts- og takstniveauet har udviklet sig de seneste år i Frederikssund Kommune, samt i hvilken grad der har været driftsøkonomiske udfordringer i tilbuddene. Dette kan give en indikation af, hvorvidt der er behov for at justere budgettet på de takstfinansierede tilbud under det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune.

- Regnskabsresultatet viser afvigelsen mellem takstberegningsgrundlaget og regnskabet i de enkelte år, og klarlægger således udviklingen i over- eller underskud for tilbuddene. Takstberegningsgrundlaget består af den økonomiske ramme, der er afsat til det enkelte tilbud i vedtaget budget samt beregnede udgifter, herunder tjenestemandspensioner og forrentning og afskrivning af aktiver, og forventede belægningsforhold.

Analysen vil afdække ejerforholdene i nuværende botilbud

Budgetanalysen vil afdække ejerforholdene i de nuværende botilbud og betydningen heraf for driften af tilbuddene. Dette med henblik på eventuelt at udpege mulige ændringer i ejerforhold eller konstruktioner, der kan bidrage til en mere bæredygtig økonomi for kommunen.

- Over de seneste år har Frederikssund Kommune udfaset flere botilbud, herunder Parkvej 12, Nordmandshusene, Kongshøj Allé og Ungekollegiet. Årsagerne til lukning

har blandt andet været manglende belægning samt udfordringer i forhold til bæredygtig drift både fagligt og økonomisk.

- Kommunens botilbud har forskellige ejerforhold og juridiske konstruktioner. I de tilfælde, hvor boligerne i botilbuddet er registreret som almene ældreboliger, har kommunen anvisningsretten til boligerne. Som følge heraf er kommunen forpligtet til at betale for eventuel tomgangsleje, hvis boligen ikke udlejes til den berettigede personkreds. Dette betyder, at kommunen har udgifter til tomgangsleje, hvis der er ledige pladser i tilbuddene, og i sagsbehandlingstiden ved salg eller overdragelse af boligerne.
- Tilsvarende er udfasning af tilbud forbundet med en række udgifter. Ud over tomgangsleje, kommer udgifter til sagsomkostninger, eksempelvis tinglysning og evt. advokatbistand i forbindelse med dette. Derudover, kan der være udgifter i forbindelse med køb af ejendom eller overtagelse af eksisterende lån i ejendommen, som videreføres.

Analysen vil afdække muligheden for at omlægge ydelser

Budgetanalysen vil afdække muligheden for omlægning af ydelser i forhold til borgernes aldring samt klarere skel mellem på den ene side socialpædagogisk støtte og på den anden side personlige plejes og praktisk hjælp efter servicelovens §§ 85 og 83. Dette med henblik på eventuelt at udpege mulige ændringer i tildelingen af støtte, der kan bidrage til en mere bæredygtig drift af tilbuddene både fagligt og økonomisk.

- Borgerne i de takstfinansierede botilbud lever generelt længere end tidligere. Udviklingen stiller nye krav til organiseringen af tilbuddene. Samtidig stiller udviklingen nye krav til medarbejdernes kompetencer i forhold til at kunne varetage både pædagogisk støtte samt sundhedsfaglige og plejemæssige ydelser. Der kan derfor være behov for at omlægge borgerens støtte til fra servicelovs- til sundhedslovsydelser.
- På møde i Social og sundhed den 3. marts 2022 (sag 23) blev udvalget forelagt *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*. Her pointerede administrationen, at der arbejdes med at imødegå disse udfordringer i dag, men vurderingen er, at der endnu ikke fundet optimale løsninger på udfordringen.
- I denne henseende vil det ligeledes være relevant at klarlægge, hvilke dele af støtten, der gives som socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85 og hvilke dele, der gives som personlig pleje og/eller praktisk hjælp efter servicelovens § 83.

Opfølgning på *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*

Budgetanalysen vil indeholde en opfølgning på arbejdet med implementering af to effektiviseringspotentialer og differentierede takster i Handicap og Botilbud på baggrund af *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*. Dette med henblik på at afdække, hvorvidt effektiviseringspotentialerne er blevet realiseret og i hvilket omfang.

- På møde i Social og sundhed den 3. marts 2022 (sag 23) blev udvalget forelagt *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*. Her besluttede udvalget, at administrationen skal arbejde videre med at afdække effektiviseringspotentialer i forhold til vedligeholdelsesudgifterne til bygningsdriften og anvendelse af fælles administrative medarbejdere i Handicap og Botilbud.
- Derudover, besluttede Social og sundhed på samme møde, at administrationen skulle arbejde videre med indførelse af differentierede takster i Handicap og Botilbud. Dette for at skabe større gennemsigtighed og bedre sammenhæng mellem pris og indhold på tværs af botilbuddene i Handicap og Botilbud.